

KAARINAN KIRJASTON KOKOELMAPOLITIIKKA 2020

SISÄLTÖ

1	JOHDANTO	4
2	KAARINAN KIRJASTO	4
3	KAARINAN PÄÄKIRJASTON KOKOELMAPOLITIikka	5
	Nykyinen kokoelma	6
	Kokoelman arviointi	7
	Yleiset valintaperiaatteet	7
	Valintaperusteet aineistoryhmittäin	8
	Aikuisten kaunokirjallisuus	8
	Aikuisten tietokirjallisuus	9
	Aikuisten musiikki	11
	Aikuisten muu aineisto	12
	Lasten ja nuorten aineisto	12
	Hankinta	13
	Asiakkaiden kokoelmaa koskevat toiveet ja valitukset	13
	Kokoelmien huolto	14
4	KOTIMÄEN KOULUKIRJASTON / LITTOISTEN LÄHIKIRJASTON	14
	Kokoelmapoliittiset linjaukset	15
5	PIIKKIÖN LÄHIKIRJASTON KOKOELMAPOLITIikka	15
	Kokoelmapoliittiset linjaukset	16
6	AURANLAAKSON KOULUKIRJASTON KOKOELMAPOLITIikka	17
	Kokoelmapoliittiset linjaukset	17
7	EMPOLAN KOULUKIRJASTON KOKOELMAPOLITIikka	18
	Kokoelmapoliittiset linjaukset	18
8	KUUSISTON KOULUKIRJASTON KOKOELMAPOLITIikka	19
	Kokoelmapoliittiset linjaukset	19
9	PIISPANLÄHTEEN KOULUKIRJASTON KOKOELMAPOLITIikka	20
	Kokoelmapoliittiset linjaukset	20
10	KOKOELMAPOLITIIKAN YLLÄPITO	21

1 JOHDANTO

Tämän kokoelmapolitiikan tarkoituksena on kuvata Kaarinan kaupunginkirjaston kokoelmat. Siinä kerrotaan kokoelman muodostamisesta, ylläpidosta ja kehittämisestä. Kokoelmapolitiikasta selviää, ketkä ovat vastuussa kokoelmasta ja sen kehittämisestä. Kokoelmapolitiikka ohjaa kokoelman kehittämisessä sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä. Se toimii kirjaston henkilökunnan työvälineenä ja asiakkaiden, yhteistyökumppaneiden ja kehysorganisaation tietopakettina kirjaston toiminnasta.

Kirjaston kokoelman kehittämisen lähtökohtana on Laki yleisistä kirjastoista ja siinä mainittu väestön yhdenvertaiset mahdollisuudet sivistykseen ja kulttuuriin. Kokoelman tulee tarjota asiakkaille tietoa, tukea opiskelua ja harrastusta sekä tarjota elämyksiä ja virkistystä. Kokoelman tulee olla uusiutuva, riittävän kattava ja vastata kysyntää. Lisäksi kokoelman tulee olla oman kirjaston profiilin sekä Vaski-kirjastojen kokoelmalinjausten mukainen.

Vastuu kokoelmapolitiikasta on kulttuuri- ja kirjastopalvelu johtajalla. Käytännön työ on delegoitu vastuullisille informaatioille, kirjastonhoitajille ja kirjastovirkailijoille.

2 KAARINAN KIRJASTO

Kaarinan kirjastolaitokseen kuuluu pääkirjasto, Piikkiön kirjasto ja Littoisten kirjasto, joka toimii myös Kotimäen koulukirjastona. Kirjaston ylläpitämät koulukirjastot sijaitsevat Auranlaakson, Empolan, Kuusiston ja Piispanlähteen kouluilla. Kirjasto on kuulunut alueelliseen Vaski-kimppaan huhtikuusta 2012 alkaen.

Vuonna 2019 Kaarinan kaupunginkirjastossa oli fyysisiä käyntejä n. 427 734 ja verkkokäyntejä n. 250 594. Lainoja oli 680 818, mikä tarkoittaa 20,35 lainaa asukasta kohden. Lainaajia oli hieman yli 15 079 eli 45,06 % kaupunkilaisista. Kokoelmiin kuului 153 687 nidettä ja kirjastoon hankittiin 11 409 nidettä. Lehtivuosikertoja tilattiin 341. Vakituiseen henkilökuntaan kuului 20 työntekijää. Toimintakulut olivat 59,54 € asukasta kohden.

Kirjaston toiminta-ajatuksen ja tehtävän pohjana on Laki yleisistä kirjastoista. Lain tavoitteena on edistää väestön yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen ja kulttuuriin; tiedon saatavuutta ja käyttöä; lukemiskulttuuria ja monipuolista lukutaitoa; mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen ja osaamisen kehittämiseen; aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta.

Toiminta-ajatuksessa painotetaan erityisesti sivistyksellisen tasa-arvon ja elinikäisen oppimisen tukemista sekä edellytysten luomista monipuolisille kulttuuritapahtumille. Kirjaston tehtävänä on kokoelmien jatkuva ja järjestelmällinen arviointi, kartuttaminen ja karsiminen. Kirjaston tehtävänä on myös kokoelman käytön ja saatavuuden helpottaminen sekä kokoelman hoidosta huolehtiminen.

3 KAARINAN PÄÄKIRJASTON KOKOELMAPOLITIikka

Pääkirjaston aikuisten osaston käyttäjistä enemmistö on aikuisia naisia. Osastoa käyttävät ovat kohtalaisen koulutettuja. Yhä enemmän asiakkaina on eläkeläisiä, joilla on entistä korkeampi koulutus ja runsaasti vapaa-aikaa. Vanhusten kirjastonkäyttöä tuetaan kirjaston kotipalvelulla ja muulla ikääntyville kohdennetulla toiminnalla. Toisen asteen oppilaitosten oppilaat käyttävät aikuisten osaston palveluja. Myös koululaiset hakevat tietoa aikuisten osastolta. Erillinen musiikkiosasto on Kaarinassa ainoastaan pääkirjastossa. Pääkirjaston aikuisten osasto tukee tietoyhteiskuntataitoja asiaan liittyvien asiakasopastusten avulla.

Pääkirjaston lasten- ja nuortenosaston asiakkaita ovat ala- ja yläkouluikäiset lapset ja nuoret, esikoululaiset, lapsiperheet, koulut, opettajat, perhepäivähoitajat ja päiväkodit. Pääkirjaston lasten- ja nuortenosasto toimii Hovirinnan ja Valkeavuoren koulujen sekä S:t Karins svenska skolanin koulukirjastona. Pääkirjaston kokoelmia käyttävät myös Piispanlähteen yläkoulu ja Kaarinan lukio.

Nykyinen kokoelma

Nykyinen kokoelma kattaa kaikki yleisen kirjaston normaalit aihealueet. Paikallisten oppilaitosten tarpeet otetaan huomioon kokoelmaa kehitettäessä. Kokoelmaan kuuluu kirjoja, äänikirjoja, kielikursseja, aikakaus- ja sanomalehtiä, romppuja, DVD- ja Blu-ray-levyjä, CD-levyjä, konsolipelejä, nuotteja ja librettoja. Tietokannat ja e-kirjat kirjasto hankkii yhteistyössä muiden Vaski-kirjastojen kanssa. Tietokannat ja e-kirjat löytyvät osoitteesta www.vaskikirjastot.fi kohdasta e-aineistot. Kokoelma on pääosin suomenkielinen, mutta siihen kuuluu myös ruotsin- ja englanninkielisiä kaunokirjoja. Maahanmuuttajille kaukolainataan omankielisiä siirtokokoelmia. Kirjasto tilaa pääsääntöisesti suomenkielisiä lehtiä, mutta myös joitakin ruotsin- ja vieraskielisiä lehtiä. Piikkiön ja Littoisten kirjastoissa on erillinen Jokeri-kokoelma, johon kuuluvia teoksia ei voi varata eikä uusia. Jokeri-aineiston laina-aika on kaksi viikkoa. Kirjastossa on myös kotipalvelun tarpeisiin tarkoitettu kotipalvelu-kokoelma. Vuonna 2018 uuteen kirjastoon perustettiin Celia-äänikirjakokoelma. Tämä kokoelma on tarkoitettu henkilöille, joilla on jokin lukemiseste. Lisäksi uudessa pääkirjastossa on lukusalonki, Lukulaituri, jonka aineisto on luettavissa vain kirjastossa.

Pääkirjaston aikuisten osaston kokoelma oli vuoden 2019 lopussa 45 608 niteen suurinen. Kirjojen osuus kokoelmasta oli 86,6 % eli n. 39 491 nidettä. DVD- ja Blu-ray-levyjä aikuisten osastolla oli 4 075 kappaletta. Muuta aineistoa ovat kielikurssit ja äänikirjat. Aikuisten osastolle tuli aikakauslehtiä 148 vuosikertaa sekä sanomalehtiä 22 vuosikertaa. Pääkirjaston musiikkiosaston kokoelma oli vuoden 2019 lopussa 11 975. CD-levyjen osuus kokoelmasta oli 75,5 % eli n. 9 036 nidettä. Muuta aineistoa ovat nuotit, musiikkikirjat ja DVD-levyt. Musiikkiosastolle tuli 11 lehtivuosisikertaa. Kokoelmaa pidetään määrätietoisesti ajantasaisena ja hyväkuntoisena. Uutta aineistoa hankitaan ja samalla poistetaan vanhentunutta, huonokuntoista ja vähän käytettyä aineistoa.

Pääkirjaston lasten- ja nuortenosaston kokoelmaan kuuluu kirjoja, äänikirjoja, DVD- ja Blu-ray-levyjä, nuotteja, CD-levyjä, konsolipelejä sekä lehtiä. Lisäksi pääkirjastossa on pelihuoneessa pelattavia konsolipelejä sekä kirjaston tiloissa pelattavia lautapelejä. Uut-

ta aineistoa hankittaessa poistetaan samalla vanhaa, huonokuntoista ja vähän käytettyä aineistoa.

Kokoelman arviointi

Kokoelmien arvioinnilla varmistetaan, että kokoelmat ovat helposti käytettävissä, ajantasaisia ja vastaavat asiakkaiden tarpeita. Arvioinnin pohjana ovat kirjaston tilastot, asiakaskyselyt ja asiakaspalaute. Näiden tietojen pohjalta voidaan määritellä hankinnan painopisteitä. Myös suoraa asiakaspalautetta ja asiakkaiden tekemiä hankintaehdotuksia käytetään arvioinnin apuvälineenä. Seuranta tapahtuu koko ajan käytännön työssä: hyllytyksessä, palautuksessa ja varausten seurannassa. Vaski-kirjastojen yhteinen varausjono on yksi kokoelman saavutettavuuden arvioinnin mittari. Myös Vaskin yhteiset kokoelmalinjaukset ja -projektit toimivat kokoelman arvioinnin välineinä.

Kokoelman vahvuudet ovat ajantasaisuus, monipuolisuus ja uudistuvuus. Pääkirjastolla on aineistomääräraha sekä aikuisten että lasten ja nuorten kirja- ja av-aineistolle, ruotsinkieliselle kirjallisuudelle, aikuisten DVD-levyille ja musiikin kirja- ja av-aineistoille.

Yleiset valintaperiaatteet

Aineiston valinnasta vastaavat siihen nimetyt kirjaston työntekijät. Valinnan apuna käytetään kustantajien listoja, kirjallisuuden ja muun aineiston arvosteluja ja hankintaehdotuksia. Valintatilanteessa tärkeimmät perusteet ovat asiakkaiden tarve, aineiston laatu ja kokoelman monipuolisuuden turvaaminen. Lehdet valitaan tiimeittäin ja toimipisteittäin kerran vuodessa.

Valinnassa otetaan huomioon

- aineiston sisällön laatu, ajankohtaisuus ja kotimaisuus
- asiakasryhmien tarpeet ja kysyntä sekä kirjaston asema kirjastoverkossa ja kirjaston yhteistyökuviot
- kokoelman uusiutuvuus ja kokoelmapoliittiset linjaukset: puutteet kokoelmassa, kokoelman jonkin osan täydentäminen

- aineistolajit: kirja, av-aineistoa perinteisissä ja uudemmissa formaateissa (dvd/Blu-ray-levy, cd-levy), e-aineistot
- kielet: suomi, kaunokirjallisuudessa lisäksi ruotsi ja englanti
- Vaskin yhteiset kokoelmalinjaukset.

Kirjastoon hankitaan myös sellaista materiaalia, joka voi yksityiselle ihmiselle olla liian kallista. Lehtien hankinnassa katsotaan kysynnän ohella sitä, minkä alan tietoa on paremmin, käytännöllisemmin ja ajankohtaisemmin saatavissa lehtimuodossa. Kirjastoon ei hankita erittäin spesifiä aineistoa kuten väitöskirjoja, komiteamietintöjä, ammattikirjallisuutta, vieraskielistä tieteellistä kirjallisuutta eikä ihmisarvoa loukkaavaa tai rasistista ja rikokseen yllyttävää aineistoa.

Valintaperusteet aineistoryhmittäin

Aikuisten kaunokirjallisuus

Kaunokirjallisuudesta hankitaan kattavasti alkukielistä suomeksi julkaistua kaunokirjallisuutta ja käänöskirjallisuutta asemansa vakiinnuttaneilta kirjailijoilta, sekä esikoisteoksia tai muuten huomiota herättäneitä teoksia. Pienlevikkistä, sisällöltään laadukasta aineistoa hankitaan tiettyjen asiakasryhmien, kuten kirjaston kotipalveluasiakkaiden, tarpeisiin. Valinnassa pyritään huomioimaan myös vaihtoehtoinen kirjallisuus. Runohankinnoissa huomioidaan erityisesti Runo-Kaarina, paikalliset kokoelmat ja esikoiskoelmat. Ruotsin- ja englanninkielisestä kaunokirjallisuudesta hankitaan alkukielistä ja kysyttyä aineistoa.

Aikuisten tietokirjallisuus

Suomenkielisestä tietokirjallisuudesta hankitaan arkielämän keskeinen aineisto sekä eri alojen perusteokset ja yleistajuiset teokset. Erityisalojen aineistoa hankitaan harkiten. Paikallisten toisen asteen oppilaitosten kurssikirjoja hankitaan. Jos alalta ei ole suomenkielistä kirjallisuutta, voidaan hankkia myös ruotsin- tai englanninkielistä aineistoa.

0 Yleisteokset. Kirja-ala. Kirjastotoimi. Yleinen kulttuuripolitiikka. Joukkotiedotus
Tähän luokkaan hankitaan pääasiassa julkaisutekniikkaa ja mediatutkimusta. Jonkun
verran hankitaan perusteoksia kirja- ja kirjastoalasta. Hakuteoksia ei enää hankita pape-
riversioina, sillä tiedonhaussa käytetään nykyisin sähköisiä lähteitä.

1 Filosofia. Psykologia. Rajatieto

Hankinnoissa painotetaan psykologiaa. Tähän luokkaan hankitaan työelämään ja opis-
keluun liittyvää aineistoa, erityisesti opetuksen, päivähoidon ja muun lastenhuollon tar-
peisiin. Hankitaan myös käytännön oppaita arkielämän tarpeisiin, kuten mm. elämäntai-
tokirjallisuutta. Filosofian alalta hankitaan kotimaista aineistoa, klassikoista ainakin
kommenttiteos ja esimerkki tuotannosta sekä nykyfilosofia valikoiden.

2 Uskonto

Tähän luokkaan hankitaan luterilaista maallikkoa kiinnostavia kysymyksiä käsitteleviä
teoksia sekä uskonnollisia ilmiöitä yleensä käsitteleviä teoksia. Luokkaan hankitaan te-
oksia, jotka käsittelevät muita uskontoja yleisesittelyn tasolla. Myös hartauskirjallisuut-
ta hankitaan.

3 Yhteiskunta

Sosiologiasta ja politiikasta hankitaan uutta, erityisesti kotimaista tutkimustietoa, mutta
ei väitöskirjoja. Kansainvälisistä suhteista ja laista hankitaan uusin aineisto. Aluesuun-
nitteluun ja hallintoon liittyvä teoksia ilmestyy aika vähän, siksi ilmestyvät yleensä
hankitaan. Taloustieteestä hankitaan uusin tieto, esimerkiksi työelämään liittyvät teok-
set. Sosiaalipolitiikasta teoksia hankitaan ajatellen Ammattiopisto Livian opiskelijoiden
tarpeita. Lisäksi sosiaalipolitiikasta hankitaan yleistajuisia, asiasta kiinnostuneille taval-
lisille ihmisille sopivia teoksia. Myös kasvatustieteistä hankitaan yleistajuisia teoksia
arkielämän tarpeisiin. Maanpuolustuksesta ilmestyy vähän kirjallisuutta. Tätä kirjalli-
suutta hankitaan, jos se on sisällöltään yleiseen kirjastoon sopivaa, riittävän yleistä tai
ajankohtaista Suomen asemaan liittyvää aineistoa.

4 Maantiede. Matkat. Kansatiede

Tähän luokkaan hankitaan matkaoppaita. Vieraskielisiä teoksia hankitaan täydentämään suomenkielistä aineistoa. Kansantieteeseen hankitaan suomalaista, yleistajuista nykykansantiedettä.

5 Luonnontieteet. Matematiikka. Lääketiede

Luokkaan hankitaan ympäristön tilaan liittyviä teoksia sekä matematiikan, fysiikan ja kemian kansantajuisia uutuuksia. Tähän luokkaan hankitaan myös jonkin verran oppikirjoja. Hankitaan myös biologian, kasvitieteen ja eläintieteen uutuusteoksia ja oppaita luonnontutkimukseen tavallisille ihmisille. Lääketieteestä hankitaan Ammattiopisto Livian opetusta ajatellen oppikirjoja, mutta muuten terveyteen ja sen ylläpitämiseen liittyvää yleistajuista kirjallisuutta.

6 Tekniikka. Teollisuus. Käsityö. Maa- ja metsätalous. Kotitalous. Liiketalous. Liikenne

Luokan aineisto pidetään mahdollisimman ajantasaisena poistamalla vanhaa ja hankkimalla tilalle uutta, koska aiheet ovat käytännönläheisiä ja lainaus suurta. Tekniikan ja teollisuuden peruskirjoja hankitaan niiden yleisen sovellettavuuden mukaan, esim. energiaan liittyviä teoksia. Atk- ja tietoliikenneaineisto hankitaan mahdollisimman kattavasti ja kokoelma pidetään ajantasaisena. Eri teollisuuden aloista hankitaan keskeisiä esitteleviä teoksia, esim. lasiteollisuus. Käsityö ja rakennustekniikka ovat keskeistä käytännön aineistoa, mutta suuri osa siitä painottuu myös alan lehtiin. Puutarhahoidosta, lemmikkieläimistä ja keittokirjoista hankitaan suurin osa ilmestyvästä kotimaisesta kirjallisuudesta. Maa- ja metsätalousalan kirjallisuutta hankittaessa otetaan huomioon Ammattiopisto Livian tarpeet. Liiketaloudesta hankitaan yleishyödyllistä aineistoa.

7 Taiteet. Liikunta

Taiteesta hankitaan keskeistä teoriaa, esim. värioppia. Taidehistoriaa (kuvataiteet, arkkitehtuuri, valokuvaus, taideteollisuus) hankitaan kotimaisen tarjonnan mukaan. Kotimaisessa taidekirjallisuudessa hyödynnetään Turun seudun museoiden ja näyttelyiden näyttelyluetteloita. Harrastajille hankitaan eri tekniikoiden oppaita. Digikuvausoppaiden hankinnassa painotetaan uusimpia kotimaisia teoksia. Näyttämö- ja elokuvataiteessa

painotetaan elämäkertoja. Tanssioppaita hankitaan mahdollisuuksien mukaan DVD-levyinä. Taidekirjojen hankinnassa huomioidaan mahdollisuuksien mukaan myös uudet taidemuodot, kuten yhteisötaide. Urheilu painottuu liikuntaoppaisiin eri aloilta, jossain määrin hankitaan myös urheilun teoriaa, sääntöjä, historiaa ja elämäkertoja. Peli- ja leikkikirjoja hankitaan mahdollisimman kattavasti.

8 Kirjallisuustiede. Kielitiede

Hankitaan kohtuullisesti teoriaa, eri kirjallisuuden alueiden luetteloita, esittelyjä ja historiaa kattavasti. Kotimaista kirjallisuudenhistoriaa hankitaan myös melko kattavasti, samoin ulkomaista siinä mitassa mitä ilmestyy suomeksi – sopeuttaen tasoa koululaisille sopivaksi. Kielitiedettä hankitaan käytännön tarpeisiin, esim. kielenoppaat ja nimikirjat. Kielikursseja hankitaan ensisijaisesti kansalaisopiston ja Ammattiopisto Livian tarpeisiin. Lisäksi hankitaan sanakirjoja ja lukemistoja tärkeimmistä kielistä sekä kansalaisopiston ja muiden itseopiskelijoiden tarpeisiin.

9 Historia

Historiantutkimuksesta hankitaan yleisteoksia, kulttuurihistoriaa painottaen. Aikakausien ja eri maiden historiaa hankitaan niin kattavasti kuin suomeksi ilmestyy, ajatellen myös koululaisten ja opiskelijoiden tarpeita. Hankinnassa painotetaan Suomen historiaa. Paikallishistoriassa keskitytään Varsinais-Suomeen. Elämäkertoja hankitaan laajasti, joitakin ajankohtaisia ja kysytyjä teoksia useita kappaleita. Ylimääräiset kappaleet poistetaan kysynnän laannuttua. Sukuhistoriasta hankitaan suppeasti hakuteoksia ja sukututkimusoppaita, koska alan aineistoa saa nykyisin hyvin myös internetistä.

Aikuisten musiikki

Musiikin valinnassa painopiste on kotimaisessa musiikissa. Musiikkiäänitteiden hankinnassa painotetaan pop- rock- ja viihdemusiikkia. Muita musiikkiäänitteitä hankitaan harkiten. Musiikkikirjoista hankitaan suomenkielisiä teoksia. Nuottihankinnoissa painopiste on pop- ja rockmusiikissa ja laulukokoelmissa. Soitonoppaita hankitaan suosituimmille soittimille. DVD-levyjä hankitaan valikoidusti tarjonnan mukaan. Musiikki-lehdistä tilataan tärkeimmät kotimaiset ja muutama vieraskielinen.

Aikuisten muu aineisto

Suomenkielisistä äänikirjoista hankitaan kaikki ilmestyvä aineisto. Englannin- ja ruotsinkielisiä äänikirjoja hankitaan valikoiden. DVD ja Blu-ray -muodossa hankitaan klassikkoja ja viihdettä sekä palkittuja ja laadukkaita elokuvia ja tv-sarjoja. Myös tietoteoksia, kuten dokumenttelokuvia ja oopperoita, hankitaan DVD-muodossa. Levyjä hankitaan pääsääntöisesti yksi kappale. Konsolipeleistä hankitaan kysytyjä ja suosittuja aikuisille tarkoitettuja pelejä. Sanomalehdistä tilataan muutama valtakunnallinen sanomalehti ja paikallislehdet. Aikakauslehdistä tilataan tärkeimmät yleislehdet ja eri alojen päälehtiä. Vieraskielisistä lehdistä tilataan valtakielistä 1-2 lehteä, jotka ovat jollain erikoisalalla tärkeitä. Vieraskielisenä tilataan esimerkiksi musiikki- ja sisustuslehtiä. Vaskin verkkokirjaston kautta asiakkaiden käytettävissä on e-lehtiä, e-kirjoja ja tietokantaja.

Lasten ja nuorten aineisto

Pääkirjaston lasten- ja nuortenosastolle hankitaan suomen-, ruotsin- ja englanninkielistä materiaalia, pääpainon ollessa suomenkielisessä materiaalissa.

Lastenosastolle valittavissa kuvakirjoissa huomioidaan tarina ja kuvitus. Suosituimpia kuvakirjoja hankitaan useita kappaleita. Lasten-, nuorten- ja nuorten aikuisten kaunokirjallisuutta hankitaan monipuolisesti. Omakustanteita yms. hankitaan harkiten. Suosituimpia kirjoja hankitaan lukuisia kappaleita. Lisäksi helppolukuisia kirjoja, kirjavinkkarin vinkkaamia kirjoja, Ketunkierros-lukudiplomikirjoja sekä Kirjava Kettu - ehdokaskirjoja hankitaan useita kappaleita. Suosituimmista kirjoista tehdään myös täydennyshankintoja. Lasten, nuorten ja nuorten aikuisten tietokirja-aineistoa uudistetaan sitä mukaa, kun laadukkaita kirjoja ilmestyy. Suosituimpia tietokirjoja hankitaan 2-3 kappaletta.

Äänikirjoissa hankinta painottuu lastenkirjallisuuteen, missä kysyntä on suurinta. Nuorten ja nuorten aikuisten äänikirjoista hankitaan vain suosituimmat. Kirjastoon hankittavien lasten ja nuorten DVD-levyjen sekä Blu-ray-levyjen on oltava sisällöltään ikäryhmälle sopivia. Suosituimpia elokuvia hankitaan kaksi kappaletta. Nuorten aikuisten

DVD-levyjä hankitaan suppeammin. Konsolipeleistä hankitaan kysytyimmät Xbox- ja Playstation-pelit. Pelit sijoitetaan nuorten tai nuorten aikuisten osastolle ikärajan mukaan.

Ruotsinkielisten kirjojen hankinta painottuu kuvakirjojen, helppolukuisten kirjojen ja lasten- ja nuorten kaunokirjallisuuden hankintaan. Kirjoja hankitaan yleensä yksi kappale per teos. Helppolukuisten ja nuortenkirjojen kokoelmaa kasvatetaan vastaamaan kysyntään. Lasten ja nuorten tietokirjoja hankitaan valikoiden. Tietokirjakokoelmaa täydennetään mahdollisuuksien mukaan suomenruotsalaisilla teoksilla. Englanninkielellä hankitaan valikoiden kuvakirjoja, helppolukuisia kirjoja sekä lasten- ja nuorten kirjallisuutta. Englanninkielistä kokoelmaa täydentävät nuorten e-kirjat.

Suomenkielisen lasten musiikkiaineiston tarjonta on melko vähäistä ja tämän vuoksi pääkirjaston lasten- ja nuortenosastolle hankitaan lähes kaikki julkaisut.

Hankinta

Aineistotilaukset tehdään sähköisesti Vaski-kirjastojen yhteisestä hankintaportalista. Hankintapaikat kilpailutetaan yhteistyössä Vaski-kirjastojen kanssa. Käytännön työn tarjouspyyntöjen lähettämisen ja käsittelemisen sekä sopimuksien solmimisen tekee Turun hankinta- ja logistiikkakeskus. Yhteishankintoja muiden kirjastojen kanssa tehtäessä tavoitteena on aineiston edullinen hinta ja suuri toimitusvarmuus. Kysynnän ollessa suurta kappalemääriä lisätään tai Jokeri-kappaleita lisätään mahdollisuuksien mukaan. DVD- ja Blu Ray- aineisto hankitaan sieltä, mistä mikään elokuva on saatavissa lainausoikeuksin. Maksutonta ja lahjoitettua aineistoa koskevat samat kokoelmapoliittiset kriteerit.

Asiakkaiden kokoelmaa koskevat toiveet ja valitukset

Sekä asiakkaiden hankintaehdotukset, että kokoelmaa koskevat valitukset pyydetään kirjallisena. Ehdotuksen aihealan hankinnasta vastaava henkilö käsittelee hankintaehdotukset. Asiakkaiden hankintaehdotukset toteutetaan, jos ne eivät ole kokoelmapoliittikan vastaisia. Jos asiakkaan hankintaehdotus koskee vanhaa tietokirjaa, sitä ei hankita sillä

kokoelma pyritään pitämään mahdollisimman tuoreena ja ajantasaisena. Vaski-yhteistyön kautta asiakkaiden käyttöön saadaan myös vanhempaa tietokirjallisuutta. Valitukset käsittelee kirjastotoimen johtaja.

Kokoelmien huolto

Kokoelmien huolto on aineiston arviointia, karsintaa ja varastointia, mutta myös aineiston esillepanosta, järjestyksestä ja fyysisestä kunnosta huolehtimista.

Poistoperusteita ovat aineiston vanhentuminen, vähäinen käyttö ja huonokuntoisuus. Erityisesti lasten ja nuortenosastoilla kirjat, kuten kuvakirjat, sarjakuvat ja tietokirjat, sekä CD-levyt kuluvat nopeasti loppuun. Tilanpuutteen vuoksi lehdet poistetaan nopeasti. Sanomalehtiä säilytetään 1-3 kuukautta ja aikakauslehtiä 1-2 vuotta. Kaunokirjallisuuden lisäkappaleet poistetaan, kun suurin lainaussesonki on ohi.

Kirjaston varastoon siirretään klassikkoteoksia. Kaunokirjallisuuden, musiikin ja sarjakuvien klassikot varastoidaan. Jouluaineisto on sijoitettuna varastoituna pyörällisiin hyllyköihin, jotka siirretään asiakkaiden käyttöön osastoille loppuvuodesta. Harvoin kysyty aineisto varastoidaan seudullisesti (Turku) tai valtakunnallisesti (Varastokirjasto).

4 KOTIMÄEN KOULUKIRJASTON / LITTOISTEN LÄHIKIRJASTON KOKOELMAPOLITIikka

Kirjaston asiakkaita ovat Kotimäen koulun oppilaat, opettajat ja muu henkilökunta. Myös alueen perhepäivähoitajat ja päiväkodit ovat kirjaston asiakkaita. Ristikallion koululla on siirtokokoelma, mutta luokat käyvät myös säännöllisesti Kotimäessä. Koulun ja kirjaston yhteistyö liittyy kirjastonkäytön ja tiedonhaun opetukseen sekä erilaisiin projekteihin. Iltaisin kirjasto palvelee aikuisväestöä ja lapsiperheitä Littoisten alueen lähikirjastona.

Kirjasto on myös omatoimikirjasto ja on auki joka päivä klo 7-21.

Kirjastossa on eri-ikäisille lapsille sopivaa kaunokirjallisuutta: lasten kuvakirjoja, tavuttuja ja helppolukuisia kirjoja, lasten, nuorten ja nuorten aikuisten kirjoja. Näiden lisäksi kirjastossa on myös lasten ja nuorten elokuvia. Tietokirjallisuutta on sekä lapsille, nuorille että aikuisille. Pääkirjastosta on siirtolainattu pieni kokoelma ruotsin- ja englanninkielisiä lasten, nuorten ja nuorten aikuisten kirjoja.

Littoisten aikuisten osaston kokoelma sisältää kauno- ja tietokirjallisuutta sekä lehtiä. Kirjaston kokoelma pyritään pitämään pienenä, joten uutta aineistoa hankittaessa poistetaan huonokuntoinen ja vähän lainattu aineisto. Kokoelmaa arvioidaan tilastojen perusteella. Erityisesti kiinnitetään huomiota lainaukseen ja kysyntään. Myös asiakkaiden toiveita kuunnellaan. Poistot lahjoitetaan asiakkaille. Kokoelmaa kehitetään kirjaston koulu- ja perhekirjastoprofiilin mukaisesti. Vastuu kokoelmasta on lähikirjastovastavalla. Kokoelman koko on n. 15 000 nidettä ja lainaus on 73 000 nidettä/vuosi. Vuonna 2019 kirjaston kokoelmaan hankittiin 1200 nidettä.

Kokoelmapoliittiset linjaukset

Kirjasto toimii perhekirjastona ja Kotimäen koulun koulukirjastona, joten kirjastoon hankitaan pääasiassa suomenkielistä lasten ja nuorten aineistoa. Aikuisten aineiston hankinta painottuu kaunokirjallisuuteen. Aikuisten osastolle hankitaan kaunokirjallisuudesta kotimaiset ja ulkomaiset suosikit sekä tietokirjallisuudesta yleisiä teoksia. Uutuuskirjoja on saatavissa kahden viikon laina-ajalla. Lehdistä hankitaan paikalliset sanomalehdet sekä suosituimmat yleisaikakauslehdet ja harrastelehdet. Sanomalehtiä säilytetään viikko ja aikakauslehtiä 2 kk. Pääkirjastosta ja Piikkiön kirjastosta siirtolainataan sellaista aineistoa, jota Littoisten kirjastossa ei ole.

Hankintaehdotuksia toteutetaan harkiten. Niistä keskustellaan pääkirjaston työntekijöiden kanssa. Jos toive on yleisesti kiinnostava, aineisto hankitaan. Lahjoituskirjoja koskevat samat kokoelmapoliittiset kriteerit. Kokoelmaa arvioidaan säännöllisesti. Kokoelman kunto on hyvä.

5 PIIKKIÖN LÄHIKIRJASTON KOKOELMAPOLITIikka

Piikkiön kirjasto toimii lähikirjastona, jolla on kohdennettu kokoelmapolitiikka. Kokoelman painopistealueina ovat lapset, koululaiset ja ikäihmiset. Alueen koulut, päiväkodit ja perhepäivähoitajat ovat kirjaston asiakkaita. Näiden ryhmien tarpeisiin hankitaan kysynnän mukaiset uusiutuvat kokoelmat omaan kirjastoon, jolloin palvelujen saatavuus turvataan.

Kirjasto on myös omatoimikirjasto ja on auki joka päivä klo 7-21.

Kirjaston nykyinen kokoelma kattaa kaikki normaalit yleisen kirjaston aihealueet. Kokoelmaan kuuluu kirjoja, äänikirjoja, kielikursseja, sanoma- ja aikakauslehtiä, DVD-levyjä, CD-levyjä ja nuotteja. Kirjaston kokoelmassa on myös jonkin verran vanhaa kirjallisuutta. Kokoelma on pääosin suomenkielinen. Pääkirjastosta siirtolainataan Piikkiöön vieraskielistä kirjallisuutta.

Kokoelman arvioinnin pohjana ovat asiakaskyselyt, tilastot ja päivittäinen toiminta.

Kokoelmaa kehitetään huomioiden kirjaston profiili perhekirjastona. Asiakkaiden toiveet huomioidaan, mikäli ne ovat kirjaston profiilin ja kokoelmapolitiikan mukaisia. Poistoperusteita ovat aineiston huonokuntoisuus, vanhentuminen ja vähäinen lainaus. Kokoelmavastuu on osastoja hoitavilla kirjastovirkailijoilla sekä lähikirjastovastaavalla. Kokoelman koko on n. 28 000 nidettä ja lainaus on 113 000 nidettä/vuosi. Vuonna 2019 kirjaston kokoelmaan hankittiin 2100 nidettä.

Kokoelmapoliittiset linjaukset

Lasten ja nuorten kokoelmaan hankitaan suomenkielistä kirjallisuutta. Valikoiden hankitaan musiikkiaineistoa, äänikirjoja, sarjakuvia, kansanrunoutta, näytelmiä ja lehtiä. Lasten kokoelmaan ei hankita vieraskielistä aineistoa. Nuorten kokoelmaan hankitaan valikoiden englanninkielistä aineistoa.

Aikuisten kokoelmaa luonnehtii suomenkielisyys, uusiutuvuus ja ajankohtaisuus. Kokoelman painopiste on kaunokirjallisuudessa. Valikoiden hankitaan runoja, äänikirjoja,

elokuvia ja sarjakuvia. Ikähmisten tarpeet huomioidaan. Uutuuskirjoja on saatavissa kahden viikon laina-ajalla. Lahjoituskirjoja koskevat samat kokoelmapoliittiset kriteerit.

Tietokirjallisuutta hankitaan valikoiden. Painopiste on ajankohtaisissa yleis- ja peruste-oksissa sekä arkeen ja harrastuksiin liittyvissä tietokirjoissa. Kielikursseja hankitaan koululaisten ja kansalaisopiston opiskelijoiden sekä matkailun tarpeisiin. Soitonoppaita ja nuotteja hankitaan valikoiden. Pääkirjastosta toimitetaan Piikkiön kirjastoon musiikin siirtokokoelmia. Aikakauslehtiä tilataan melko laajasti: etupäässä yleisaikakauslehtiä ja harrastelehtiä. Sanomalehdistä tilataan paikallislehdet ja suurimmat valtakunnalliset lehdet.

6 AURANLAAKSON KOULUKIRJASTON KOKOELMAPOLITIikka

Auranlaakson koulukirjaston asiakkaita ovat lapset esikoulusta kuudenteen luokkaan (6-12-vuotiaat) ja koulun opettajat. Auranlaakson koulu käyttää kirjastoa ja jokaisella luokalla on oma kirjastohetkensä.

Kokoelmaan kuuluu kirjoja ja lehtiä. Kokoelma pysyy sopivan kokoisena ja uudistuvana kirjastotilan kokoelmalle asettamien rajoitusten takia. Kokoelmaa arvioidaan tilastojen perusteella. Erityisesti kiinnitetään huomiota lainaukseen ja kysyntään. Vähän liikkuva ja vanhentunut aineisto poistetaan. Poistot lahjoitetaan oppilaille ja opettajille. Vastuu kokoelmasta on koulukirjastonhoitajalla.

Kokoelmapoliittiset linjaukset

Kirjastoon hankitaan pääsääntöisesti vain lasten- ja nuortenkirjoja sekä lehtiä. Avaineistoa saa tarvittaessa pääkirjastosta. Koululaisten lukutaitoa tukemassa on kirjastossa erilaista kaunokirjallisuutta: lasten kuvakirjoja, tavutettuja ja helppolukuisia kirjoja, lasten ja nuorten kertomakirjallisuutta ja tietokirjallisuutta. Yleensä kirjoja hankitaan yksi kappale per teos. Poikkeuksen tekevät hyvin suositut kirjat, joista on monia varauksia. Aineiston valinta hoidetaan keskitetysti pääkirjastossa. Maksuttomaan aineistoon ja lahjoituksiin suhtaudutaan harkiten.

Pääkirjastosta voi siirtolainata ja varata teoksia, joita koulukirjastossa ei ole. Koululaisten ja opettajien hankintaehdotukset pyritään toteuttamaan.

Poistoperusteita ovat rikkoutuminen, vanhentuminen ja vähäinen lainaus. Sesonkikirjat kuten vuodenaika- ja joulukirjat varastoidaan. Kokoelman kunto on hyvä.

7 EMPOLAN KOULUKIRJASTON KOKOELMAPOLITIikka

Empolan koulukirjaston asiakkaita ovat päiväkodin, esikoulun ja koulujen oppilaat, jotka ovat 3 – 9-vuotiaita, sekä opettajat, lastentarhanopettajat ja -hoitajat. Kirjasto on auki joka toinen viikko ja jokaisella luokalla ja päiväkotiryhmällä on oma kirjastoaikansa.

Kokoelma koostuu lähinnä kirjoista, mutta myös muutamista äänikirjoista ja nuoteista. Kokoelma pysyy sopivan kokoisena ja uudistuvana kirjastotilan kokoelmalle asettamien rajoitusten takia. Kokoelmia arvioidaan tilastojen perusteella. Kirjastossa on hyvä kirjakokoelma. Kokoelma kehitetään sopimaan koulun ja päiväkodin tarpeisiin ja tukemaan lukuharrastusta. Vastuu kokoelmasta on koulukirjastonhoitajalla.

Kokoelmapoliittiset linjaukset

Kirjastoihin hankitaan pääsääntöisesti vain lasten kirjoja ja sopivimpia äänikirjoja. Aineistoa saa tarvittaessa pääkirjastosta. Aineistomääräraha ja tilat rajoittavat hankintaa, joten vain olennaisin hankitaan koulun ja päiväkodin tarpeita peilaten. Koululaisten lukutaitoa tukemassa on erilaista kaunokirjallisuutta: lasten kuvakirjoja, tavutettuja ja helppolukuisia kirjoja, lasten kertomakirjallisuutta ja lasten tietokirjallisuutta. Yleensä kirjoja hankitaan yksi kappale per teos. Poikkeuksen tekevät hyvin suositut kirjat, joista on monia varauksia. Aineiston valinta hoidetaan keskitetysti pääkirjastossa. Maksuttomaan aineistoon ja lahjoituksiin suhtaudutaan harkiten. Pääkirjastosta voi siirtolainata teoksia, joita koulukirjastossa ei ole. Koululaisten ja opettajien hankintatoiveet pyritään toteuttamaan.

Poistoperusteita ovat rikkoutuminen, vanhentuminen ja vähäinen lainaus. Kokoelman kunto on hyvä. Varsinaista varastoa kirjastoissa ei ole, mutta sesonkikirjat on kerätty kaappeihin.

8 KUUSISTON KOULUKIRJASTOJEN KOKOELMAPOLITIikka

Kuusiston koulukirjaston asiakkaita ovat koulun oppilaat, jotka ovat 9 - 12-vuotiaita, sekä opettajat. Kirjasto on auki joka toinen viikko ja jokaisella luokalla on oma kirjasto-aikansa. Kokoelmaan kuuluu kirjoja ja lehtiä. Kokoelma pysyy sopivan kokoisena ja uudistuvana kirjastotilan kokoelmalle asettamien rajoitusten takia. Kokoelmia arvioidaan tilastojen perusteella. Kirjastossa on hyvät lasten ja nuorten kirjojen kokoelmat. Vastuu kokoelmasta on koulukirjastonhoitajalla.

Kokoelmapoliittiset linjaukset

Kirjastoon hankitaan pääsääntöisesti lasten- ja nuortenkirjoja ja lehtiä. Av-aineistoa saa tarvittaessa pääkirjastosta. Hankintabudjetti ja tilat rajoittavat hankintaa, joten on järkevää keskittyä kirjoihin ja lehtiin. Koululaisten lukutaitoa tukemassa on kirjastossa erilaista kaunokirjallisuutta: helppolukuisia kirjoja, lasten ja nuorten kertomakirjallisuutta ja tietokirjallisuutta. Yleensä kirjoja hankitaan yksi kappale per teos. Poikkeuksen tekevät hyvin suositut kirjat, joista on monia varauksia. Aineiston valinta hoidetaan keskitetysti pääkirjastossa. Maksuttomaan aineistoon ja lahjoituksiin suhtaudutaan harkiten. Pääkirjastosta voi siirtolainata teoksia, joita koulukirjastoissa ei ole. Koululaisten ja opettajien hankintatoiveet pyritään toteuttamaan.

Poistoperusteita ovat rikkoutuminen, vanhentuminen ja vähäinen lainaus. Kokoelman kunto on hyvä. Varsinaista varastoa kirjastoissa ei ole, mutta sesonkikirjat on kerätty kaappeihin.

9 PIISPANLÄHTEEN KOULUKIRJASTON KOKOELMAPOLITIikka

Piispanlähteen koulukirjaston asiakaskunnan muodostavat päiväkotilapset, esikoululaiset ja alakoululaiset. Lisäksi kirjastoa käyttävät myös päiväkodin henkilökunta, koulunkäyntiavustajat, kouluavustajat ja opettajat. Koulukirjasto on avoinna kolmena päivänä viikossa ja kaikki alakoululuokat (1-6lk) käyvät kirjastossa kerran viikossa. Kokoelma koostuu pääosin kirjoista ja lisäksi kokoelmassa on äänikirjoja ja lehtiä. Kokoelma on kirjastotilaan sopivan kokoinen, ajanmukainen ja toimiva.

Kokoelman arviointi tapahtuu seuraamalla lainauksia, analysoimalla tilastoja ja kuuntelemalla asiakkaiden toiveita. Kokoelmaa uudistetaan jatkuvasti, mutta lainattavan aineiston määrää ei kasvateta, vaan vanhaa, huonokuntoista ja vähän käytettyä aineistoa poistetaan uuden tieltä. Poistokirjat lahjoitetaan koululle, koulun oppilaille tai päiväkodille. Vastuu kokoelmasta on koulukirjastonhoitajalla.

Kokoelmapoliittiset linjaukset

Koulukirjaston aineistonhankinnassa suositaan kirjoja ja koulukirjastoon hankitaan vain suomenkielistä aineistoa. Aineistoa valittaessa kiinnitetään erityisesti huomiota lukemaan houkuttelevuuteen, laatuun, ja aineiston sopivuuteen kouluikäisille. Asiakkaiden toiveet otetaan huomioon aina kun se vain on mahdollista.

Kaunokirjallisuutta hankittaessa on painopiste kirjoissa, jotka edistävät lukutaitoa ja lukuhallua. Helppolukuisia kirjoja sekä koukuttavia kirjasarjoja hankitaan paljon. Kuvakirjoja ja satuja valittaessa otetaan huomioon lukemaan opettelevat sekä päiväkodin tarpeet. Tietokirjakokoelma pyritään pitämään sisällöllisesti ajan tasalla ja kirjoja valitessa otetaan huomioon lasten kiinnostusten kohteet ja eri-ikäiset lukijat. Sarjakuvakokoelmaa kehitetään asiakkaiden ikä, toiveet ja vallitsevat trendit huomioiden. Mangakokoelmaa täydennetään pääkirjastosta lainatuilla siirtokokoelmilla. Äänikirjoista hankitaan suosituimmat lasten äänikirjat sekä päiväkodin käyttöön sopivia unisatuäänikirjoja.

Aineiston valinta hoidetaan keskitetysti pääkirjastossa. Kirjoja hankitaan pääsääntöisesti yksi kappale per teos. Suosituista kirjoista hankitaan lisäkappaleita. Tietokirjoja erittäin suosituista aiheista voidaan myös hankkia useampia kappaleita. Lahjoituksina vastaanotetaan ainoastaan uudehkoa, siistiä ja käyttökelpoista kirjallisuutta tai sarjojen puuttuvia osia.

Pääosin Piispanlähteen kokoelma on hyväkuntoinen ja hyvin liikkuva. Poistoperusteita ovat rikkoutuminen, vanhentuminen ja vähäinen lainaus. Kokoelman kunto on hyvä. Kirjaston takahuoneessa säilytetään sesonkiaineistoa, lähinnä joulu- ja pääsiäiskirjoja.

10 KOKOELMAPOLITIIKAN YLLÄPITO

Kokoelmapolitiikka tarkistetaan vastuuhenkilöiden yhteisvoimin aina edellisen vuoden tilastoseurannan yhteydessä. Kokoelmapolitiikan lyhyt versio julkaistaan Kaarinan kirjaston sivuilla internetissä.